

(המשך מעמוד 13)

סית שאחי ערך לכבודי. והוא, בצורה גועלית וגסה ומעליבה, אמר לי: "מה, שאני אבוא לגרוזינים?"

זה פגע בי עד העצמות, עד עומק־נפשי, וזה, אולי, המיקרה היחיד החוק שנחרט בו־כירוני. ואם כלפי זה נעשה כן, ואני הייתי איש־מפלגה ופעיל, אני מניח שכלפי האחרים זה היה יותר גרוע, במיוחד כלפי המבוגרים.

● זו הסיבה ששינית את שמך?
אני לא חושב.

● אז מדוע שינית מגוריאלישווילי לגור?

סברתי שהשם שנשאתי קודם, שהיה שם גורגי טיפוס, לא התאים. עיברתי את השם כשהתחלתי בקאריירה ציבורית.

● ואיך המעשה הזה התקבל ב־מישטרה?

לא באור חיובי, וגם לא בקהילה. אני נחשבתי בכל שנות פעילותי — 16 במספר — כנציג העדה, ובאשרוד יש הריכוז הגדול ביותר של העדה — עשרת אלפים נפש. לכן, כשעברתי את השם, היו שחשבו שאני בוש במוצאי הערתי ומתכבד לו. אבל זה לא היה כך. הרבה נהגו כמוני, ואני יודע שרבים עשו זאת כדי לטשטש את ההויות העדתית שלהם. היום אני לא יכול לטשטש את מוצאי, כי אני נאבק לניפוץ הסטריאוטיפים ולהראות את החיובי בעדה, וזה מאבק קשה.

היו תופעות שליליות, אני לא מנסה להתעלם מהם. עד עכשיו לעדה לא היו נציגים שיכלו לשמש להם פה. זו היתה עדה אילמת. היום הדברים השתנו באופן מפתיע. היו דברים שבני העדה היו צריכים להשתחרר מהם.

● למשל?
למשל, מתן שוחר. למשל, גיוס בנים לצבא. בשנים הראשונות לעלייה היו ניסיונות להשתמש משרות צבאי על־ידי תרגילים לסר לים.

● למה רצו להשתחרר?
יהודי גורגיה נבחרת המועצות עשו כמיר טב יכולתם כדי להשתמש משרות צבאי. זה כלל נתנית שוחר בכל הכיוונים. זו היתה קהילה דתית, ובצבא הסובייטי א־אפשר לש מור על הדת. הוין מזה לוקחים את החיילים למרחקים, והחייל מתרחק מהבית למשך שלוש שנים.

● אתה שירתת מה בצבא?
ודאי והיום אני שמח שרות בצה"ל הפך לרבר נורמטיבי וחיובי. דבר מהפכני קרה, ולא האמנתי שזה יקרה 10 שנים אחרי העלייה, שבת העדה הגורגית התגייסה לצה"ל. דבר סנסציוני נוסף הוא איצאת נשים גורגיות נשואות לעבודה. פעם זה נחשב לחטא, **● מה עם עניין הנישואין בגיל צעיר?**

גם פה חלו תמורות. גיל הנישואין עלה מ־14 ל־17 ל־18.

● באיזה גיל אתה התחתנת?
כשהייתי בן 17.

● והטסת את אשתך, במינהג הד עדה?

חטפנו זה את זה. התאהבנו, ברחנו מהבית והעמרנו את ההורים לפני עובדה. זה היה עוד בגורגיה. הגעתי הנה שוחר, ובגיל 20 הייתי אבא לשלושה ילדים. היום הם בני 17, 15 ו־14, ואני עוד לא בן 34.

● זה לא גיל צעיר מדי להינשא, גיל 17?

אני לא מנסה להתגאות בזה. זו עובדה. אבל אני לא מצטער, יש לי שלושה ילדים מוכשרים.

● וכינהג החטיפה עדיין קיים?
לא. החטיפה קרתה כשהבנו והבן רצו זה בזה, ואחת המישפחות התנגדה. אז הם ברחו מהבית והעמירו את ההורים לפני עובדה. בינתיים גילה־הנישואין עלה, והוא עוד יעלה. גם המינהג הפטריארכלי של המישפחה נחלש.

יש נישואי־עבודה, כלומר עם מי שאינם גורגים?
יש, וחלו הרבה שינויים, ובעוד כמה שנים יקרה לעדה מה שקרה לכל העדות.

● אתה מרבה להשתמש בשם גורגיה, בעוד שבארץ השם היהודי הוא גרוזיה.

כשהייתי שם לפני שנה, נפגשתי עם קבור צת פרופסורים מהאוניברסיטה הסמלכתי של טיביליסי. דיקן הפקולטה, הפרופסור מרי קה לורתכיפניזה, פנתה אלי וביקשה בצורה נרגשת שאפעל בארץ לעקירת השם גרוזיה ולהכנסת השם גורגיה.

● למה?
היא הסבירה שגרוזיה הוא שם מעליב.

● למה?
זה שם שאינו קיים בשום מקום, רק בשפה הרוסית. בשפה הגורגית זה נקרא בכלל סק רטוולו.

אמרתי שלנו, בישראל, לא כליכך איכפת איך קוראים לגורגיה, אבל אם הם נעלבים, אני מבקש שיכנסו את החוקרים והבלשנים, שיגיעו לקונסנזוס ויתנו לי את החלטתם כמיסמך, וכך אוכל לפעול בארץ לשינוי השם.

● יתכן ששינוי השם יבול להועיל לשינוי התרמית?

יכול להיות. אני מעריך שהתרמית מס־תנה לטובה. יהודי גורגיה תפסו מקום נכבד בכל מערכות־החיים בישראל.

● מאיפה העברית הרהוטה שלך?
הרי לא למדת בארץ?

לא למדתי עברית בשום מקום באופן מסודר. רק שלושה שבועות במתנה־צבאי, תוך כדי שרות.

● חוץ מהעניין בגורגיה ובגור־גים, לא מעניין אותך כלום?

בוודאי שמעניין. אני יודע שבתוך כל הק לחת זה הולך לאיבוד. אני עוסק הרבה בשינוי תרמית העדה מחו, ובטיפוח הקשרים עם גורגיה מאידך, ואני יודע שלאורחי הארץ קשה לראות אותי כפוליטיקאי שהנושא ה גורגי הוא רק חלק ממועלו.

● איך אתה רואה את שאיפותך בעתיד בסולימיקה?

בניגוד למה שיועיים, לא נבחרתי לכנסת על תקן איש העדה הגורגית. מוצאי הערתי היווה מיכשלה כרהכי לכנסת, לפחות במחוז שבו נבחרתי. האוכלוסיה העיקרית של מחוז־הדרום היא יוצאי צפון־אפריקה, כך שנבחרתי למרות מוצאי. אני גם לא צנחתי לכנסת, אני עבתי את כל המדרגות במיפ־לגה. אני הצעיר ביותר במערך מבחינת הגיל. אני היחיד מעליית ברית־המועצות בכל ה־מיפלגות, אני היחיד מהעיר אסדור.

● ומה הלאה, מה השאיפות שלך?
אני מוכרח לומר שהחודשים הראשונים שלי בכנסת היו מאכזבים מאוד. נוכחתי ל־עת שיש פער עצום בין מה שח"כ מצטיי, אר צריך להיות, לבין מה שהוא בצמיאות. גם מבחינת תרבות־השליטון, התנהגות חלק מה־ח"כים, גם מבחינת הכלים שהמדינה מעמידה לרשות חברי־הפרלמנט למילוי שליחותם ה־ציבורית.

לא יעלה על הדעת ששני ח"כים, עם שני עוזריהם, יישבו בחרר אחר של 12 מטר מרוי כע. זה לא יאה ולא מכובד וא־אפשר לתפקד כך. זה השפלה. כל פקיד יש לו חדר כפול עם ארבע מזכירות. זו בושה וכלימה.

אני באתי מתחום של עשייה, והיה לי רכב צמוד עם נהג, דוברת, מזכירה וכל העוזרים והתוצים, ופתאום מצאתי את עצמי בשוק. נדרש ממך לרוץ אחרי עיתונות כדי להיות בתודעת הציבור. קשה לי להשלים ולקבל את העובדה שאני צריך בכל דרך ותחבולה לה־תנן כפני העיתונאים.

אמרו לי שאם אני רוצה להישרד, אני חייב להיות כזה. אבל אם המחיר של להיות ח"כ הוא לאכר צלם־אנוש ולאכר את העצמיות שלי, אני לא רוצה להיות ח"כ.

יחד עם זאת אני מחפש אפיקים אחרים ודרכים אחרות איך להיות IN. יהיה לא מוצדק לרדן אותי אחרי שביעה חודשים שאני פה, בכנסת.

אני משוכנע שבחלוף הזמן אוכל להיות אחד הפרלמנטרים הפעילים והקונסטרוקטיביים לאמונת. אני מקווה שלא ידרשו ממני נורמות־התנהגות שבעינין הן פסולות, כדי להישרד, כי אם כן, לא אהיה פה.

אבי זלמן, העלים הח

דובר צה"ל, אפריים לפיד, פורש. האם עוד יש אמינות להודעותיו? מי מאמין להן? האם יש נתק בינו ובין הכתבים הצבאיים? מה הוא אומר על הטענות נגדו?

יונתן שם־אור

כ"עם, אסריים מקונן בעצב רוטט, כל הודעה היתה נפתחת במילים הן, רובר צה"ל מודיע: וזכר היום אתה פותח את הריו ושמע, שכתבנו הצבאית, כרמלה מנשה, מוסרת, כי מטוסינו הפציצו מסרות מחבלים בררוס־לבנון. זה מה, היא היתה שם היא ראתה את זה? לא. אבל זה מה שקרה בשנים האחרונות. הכתבים הפכו למרכז.

אולי זה בגלל השחיקה באמינות ההודעות של דובר צה"ל? מה פתאום. אפריים לפיד, דובר צה"ל בחמש השנים האחרונות, העוכ את הצבא בחודש הבא לתפקיד ש־עוד אסור לדבר עליו, אבל כולם יידעו ויישמעו, (כולם שמעו. הוא רוצה להיות מפקד נצי צה"ל). מה זה קשור לאמינות? לכתב נוח לא לכתוב את המקור, אלא לתת את זה בשמו.